

Tisková zpráva

VIII. Mezinárodní fórum Zlaté koruny Penzijní reforma nebude dříve než v roce 2012

Praha, 5. října 2010 – Pod názvem Penzijní reforma – „Budem chudí důchodci?“ se v úterý v TOP HOTELU Praha sešlo VIII. Mezinárodní fórum Zlaté koruny. Za účasti premiéra Petra Nečase a ministra práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka na tomto tradičním a silně obsazeném setkání odborníci od nás a ze zahraničí tentokrát diskutovali o podobě penzijní reformy. Několikahodinovou diskusi, která se dotkla nejrůznějších aspektů chystané reformy, si vyslechlo téměř 400 přímých účastníků. Živé reportáže z průběhu fóra vysílala ČT24 a další tisíce lidí průběh sledovaly prostřednictvím internetu. Generálním partnerem fóra byla společnost OVB Allfinanz, a.s.

V úvodu se ujal slova premiér **Petr Nečas**. Zdůraznil nutnost celospolečenské shody na změnách penzijního systému a nutnost co nejširší diskuse. Podle jeho slov skutečně budeme chudými důchodci, pokud penzijní reformu neprovedeme. Od prvního ledna vstoupila v platnost první etapa penzijní reformy, nyní se bude rozhodovat o druhé etapě, tzn. otázce individuálního spoření. I v příštím roce bude deficit důchodového systému činit zhruba 1,2 % HDP. Problémem zůstává vysoká nezaměstnanost, která snižuje odvody do systému. Základními cíli reformy je udržení elementární mezigenerační sociální soudržnosti, odolnost vůči demografickému vývoji, dlouhodobě udržitelný systém a také spravedlivější důchodový systém. Systém musí podle Nečase zabránit pádu důchodců do chudoby a musí se stát více nezávislým na rozhodování politiků. Aby se nerozevíraly nůžky mezi zaměstnanými a penzisty, musíme nabídnout více nástrojů spoření. Zajištění na důchod se musí stát samozřejmou součástí uvažování a myšlení. U nás je dnes 21 % lidí starších 60 let, v roce 2030 jich bude již třetina. Proto mluvíme o největší výzvě pro naši zemi i veřejné finance. V roce 2050 už bude poměr přispívajících do systému a důchodců 1:1. Náklady na udržení systému z hlediska státu bude třeba držet do roku 2050 na 12 % HDP. Jinak bychom museli dramaticky zvýšit důchodový věk nebo odvody na penzijní pojištění, anebo přiznat, že důchod je chudinskou dávkou. Premiér rovněž reagoval na nález Ústavního soudu, který u výpočtu důchodů zohlednil hledisko zásluhovosti. Vláda se tím bude muset zabývat. Riskantní podle něj není jen fondový systém, ale i státem organizovaný systém, který závisí na rozhodování politiků. Nemůžeme se spoléhat jen na diskuse, ale provádět konkrétní kroky. Premiér se na fóru zavázal, že jeho vláda reformu provede.

V panelové diskusi připomněl demograf **Tomáš Kučera**, že čísla o demografickém vývoji nejsou nová a mělo se na ně reagovat s předstihem. Ekonom **Michal Mejstřík** upozornil na vysokou nákladovost penzijní reformy. Sociolog **Martin Potůček** ocenil obecné principy reformy, ale pokud jde o spravedlnost systému, je zde rozpor mezi tím, co do systému odvádějí zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné. Systém by měl zohlednit i to, co rodiče vkládají do dětí, tedy zejména zohlednit matky. Nutný by byl i přesun odpovědnosti na veřejné korporace, nejen na jednotlivce.

Jiří Rusnok upozornil, že dojde k poklesu úrovně důchodů, tomu neujdeme. **Vít Samek** z ČMKOS zdůraznil nutnost solidarity, tento přístup by měla vláda podpořit, protože je základem ochrany pádu důchodců do chudoby. Podle **Jana Mühlfeita** z Microsoftu půjde i o to, jak se změní struktura zaměstnanců v příštích letech a jak připravíme lidi, kteří budou muset pracovat déle, pro výkon jejich povolání v pozdějším věku.

Ve svém vystoupení ministr práce a sociálních věcí **Jaromír Drábek** upozornil, že nejsme v bodě nula a teprve přemýšlíme, co dál. Některé zásadní úpravy proběhly vcelku klidně již letos v lednu. Jednou z nich je úprava odchodu věku do důchodu z hlediska zaměstnanosti. V ČR máme výhled odchodu do důchodu stanoven až na rok 2030, jsme tedy dále než většina zemí EU. Ministr připomněl, že některé země zkoušejí princip automatismu odchodu do důchodu, kdy se věk odchodu stanovuje automaticky podle střední doby dožití. Lidé však podle tohoto principu nemají dopředu představu, kdy do důchodu odejdou a nemohou se dostatečně připravit. U nás se s tímto modelem zatím nepočítá. Ministr dále ocenil současný systém, podle něhož na rozdíl od Evropy, kde je velké procento důchodců ohroženo chudobou, u nás je tento podíl jen 7%. Zavedení druhého spořicího pilíře by mělo umožnit lidem vytvořit si v důchodu nadstandardní podmínky. Podle ministra by do konce roku měla být ukončena diskuse o hlavních rysech reformy a v příštím roce by se mohlo pracovat na potřebných legislativních krocích, které by byly ukončeny v roce 2012.

Bývalý eurokomisař a bývalý premiér české vlády **Vladimír Špidla** připomněl názory EU na organizaci a reformy penzijních systémů. Ve všech členských státech dochází zčásti k přechodu veřejných systémů k privátním. Většina států má přitom průběžný systém, který ještě dlouho bude dominantním. Průběžné systémy však musejí reagovat na demografický vývoj. V ČR je téměř vše (94 %) financováno z odvodů na důchodové pojištění. Evropské systémy neposkytují stejnou sociální ochranu, nejméně v Irsku a v Anglii, kde je to asi 30 %, opačná situace je v Řecku, kde systém chrání 50 % důchodců. Zdůraznil, že důchodový systém je propojen s celou společností, proto jsou zásahy do něj komplikované, protože v úvahu je třeba brát mnoho faktorů kulturních, sociálních a ekonomických. Systémy se budou měnit, souvisí to i s tím, že trh práce se stále více europeizuje a přenos důchodového nároku vzhledem k zaměstnávání cizinců v rámci EU nabývá na významu. Význam má i dobrá propopulační politika, ale pro penzijní systém z dlouhodobého hlediska velký přínos neznamena.

Vladimír Bezděk, vedoucí expertní skupiny pro přípravu penzijní reformy, uvedl, že při všech variantách penzijní reformy bude základem vždy průběžný systém. Systém by však měl být diverzifikován. Při zavádění reformy máme časovou ztrátu a demografie podle něj už začala tiktat. Pokud reformu nezvládneme v tomto volebním období, pak už ji nezvládneme nikdy. Základní tezí reformy by mělo být méně zdanit práci a více spotřebu, pokud jde o náklady na reformu. Pro reformu razí heslo nestrašit a nelhat. Komunikace s lidmi bude velice důležitá, abychom je přesvědčili víc se zajímat o svou budoucnost. Při přípravě reformy bychom měli odolat jak pravicovému, tak levicovému populismu. K prosazení reformy potřebujeme i solidní a kvalitní média. I mediální scéna má svůj díl odpovědnosti, zda se reformu podaří vysvětlit veřejnosti. Podle Bezděka reforma nebude jednoduchá, ale nejistá budoucnost je lepší než jistá degenerace a chudoba, která jinak hrozí.

Blok zahraničních hostů, kteří přišli účastníky seznámit se zkušenostmi zemí, kde již penzijní reformy probíhají, zahájil **Jozef Mihál**, místopředseda slovenské vlády a ministr práce, sociálních věcí a rodiny. Na Slovensku reforma proběhla v roce 2005. Má povinný průběžný pilíř (důchodové pojištění) a dále povinný pilíř spočívající ve spoření do penzijních fondů (kapitalizační pilíř) ve třech různě zaměřených investičních strategiích. Velká většina pojištěných je zapojena do druhého pilíře. Zhodnocení prostředků v těchto fondech je však za poslední roky velmi nízké, podobně jako v našich penzijních fondech. Mladí lidé však projevují o druhý pilíř malý zájem, přestože se do druhého pilíře převedlo 9 % z průběžného systému. Roční výpadek průběžného systému představuje dodatečné náklady státu 400 mil. euro za rok.

Agnieszka Chłoń-Domińczak z Polska uvedla, že zkušenosti z Polska jsou podobné jako na Slovensku. Reforma v Polsku byla zavedena již v roce 1999. Šlo o to zvýšit příspěvky od státu i jednotlivců. Většinu penzijních fondů řídí společnosti, ne soukromé osoby. Existuje minimální zajištěná (garantovaná) penze. I po zavedení reformy výše penzí zůstávají relativně stejné a nepodařilo se je zvýšit. Zejména penzijní fondy nedosáhly žádné závratné návratnosti, s níž se na počátku počítalo. Nyní se počítá, že do druhého pilíře budou převedeny prostředky ve výši 7 %. Do budoucna tak stále pro polský penzijní systém existují nové výzvy. Polskou reformu tak bude zapotřebí dále reformovat. Stávající systém nepomáhá lidem zvedat z chudoby, která stále existuje. Lidé neznají podněty, jak spořit a zlepšit svůj život ve stáří.

Edward Palmer z univerzity ve švédské Uppsale uvedl, že švédský systém byl velmi sociální, přesto se jej rozhodli reformovat. Původní systém byl zachován pouze pro rodiny s dětmi. Pro ostatní byly zavedeny dávky a benefity podle výše příspěvků do systému. Do systému se nevkládají jen peníze, ale i nároky vyplývající ze sociálního systému. Každý má v systému individuální účet a na něj vkládá peníze jako do banky. Odchod do důchodu je ve Švédsku 61 let pro ženy i pro muže. Lze pracovat i déle a pobírat částečný důvod. Právo na práci ve Švédsku je do 67 let. V zemi se plánuje, jak bude vypadat pracovní trh za desítky let a podle toho se penzijní systém přizpůsobuje. Systém přešel z definovaných dávek na systém definovaných příspěvků do penzijních fondů. Ty mohou spravovat jen švédské společnosti a systém několika stovek fondů podléhá centrálnímu řízení a kontrole státu. Švédský systém je poměrně složitý, ale přehledný a velmi dobře funguje.

Roland Vogelmann, ředitel Bausparkasse Schwäbisch Hall, se domnívá, že vlastní nemovitost znamená pro zabezpečení ve stáří významný příspěvek. V Německu vlastní bydlení zahrnují do zabezpečení ve stáří. Tyto majetkové hodnoty ulehčují sociálním systémům. Hlavním faktorem je úspora nájemného. Je to i tvorba hodnot, které mohou být zděděny. Zajištění bydlení by mělo být bráno jako finanční produkt zahrnutý do finančních produktů zabezpečení do stáří. Spolkový sněm tento produkt (nemovitost) odsouhlasil jako součást penzijního systému v roce 2008.

Reforma penzí jako prokletí v požehnání byl název příspěvku ekonoma **Tomáše Sedláčka**, který otevřel blok diskuse o tom, jak penzijní reforma zatíží osobní a rodinné rozpočty a jaká úloha připadne finančním poradcům. Lidský věk je paradoxně nejdražší v mládí a ve stáří. Nezbyvá jiná možnost, než si na ně vydělat v produktivním věku.

Igor Bielik, předseda představenstva USF ČR upozornil na to, že podstatné je, zda spořicí pilíř bude dobrovolný nebo povinný. Co si vybrat je i otázkou finanční vzdělanosti, která je u nás zcela jiná než např. na Švédsku. Podle portfoliového stratéga Raiffeisenbank **Aleše Michla** tím nejlepším, jak spořit na stáří, jsou akcie. **Jaroslav Vostatek** z VŠFS upozornil, že ušetřit v důchodu se dá vlastním bydlením a to by se mělo i u nás v penzijním systému zohlednit. **Michal Knapp**, předseda představenstva OVB Allfinanz, upozornil na rizika jak průběžného, tak fondového pilíře, která lze eliminovat diverzifikací, tedy rozložením rizika mezi oba systémy. **Tomáš Matoušek**, předseda představenstva Penzijního fondu České pojišťovny, si myslí, že spíše hovoříme o kosmetických úpravách současného systému. Budeme muset řešit hlavně otázku přístupu a uvažování lidí a ne pouze technické věci. **Filip Duchoň**, zástupce AFIZ, řekl, že reforma bude dobrým projektem jen pokud bude dobře vysvětlena lidem a to mohou udělat finanční poradci a zprostředkovatelé.

V závěru prezident Asociace penzijních fondů **Jiří Rusnok** zdůraznil, že penzijní reforma je svrchovaná a vrcholné politické rozhodnutí. Vyzval k bezodkladnému řešení této otázky. Osobně podporuje švédský model, který je po všech stránkách nejlepší a doporučuje přijmout jej upravený i u nás. Penzijní fondy se musí změnit, i kdyby reforma nebyla. Nyní jde spíše jen o penzijní pojišťovny než o skutečné fondy. Fondy fungují jednotně pro všechny věkové kategorie, nelze podle věku volit investiční strategie. Je třeba oddělit majetek účastníků a akcionářů a vytvořit bezpečné podmínky pro dlouhodobé investování ve větším množství schémat, zvýšit účast zaměstnavatelů. Současné fondy se mohou stát jedněmi z budoucích účastnických fondů (konzervativních, garantovaných).

V závěrečné diskusi **Michal Knapp**, předseda představenstva OVB Allfinanz, hovořil o úloze finančního poradenství při zprostředkování spořicíh produktů na stáří. Necitlivý přístup by mohl poškodit klienta ne okamžitě, ale hlavně v budoucnu. V případě fondů je třeba upozorňovat na investiční rizika. **Vít Samek** (ČMKOS) uvedl, že při formování účastnických fondů by měla být využita struktura současných penzijních fondů, což by bylo přirozené a racionální. Protože nemáme penzijní zaměstnanecké fondy, které představují na Západě třetí pilíř, měli bychom využít stávající infrastrukturu a budovat pouze dva pilíře. Fondy by tvořily jeden pilíř s oddělenou správou a investováním. **Jaroslav Vostatek** z VŠFS uvedl, že máme v penzijním připojištění nejvyšší dotace ze všech zemí jak od státu, tak od zaměstnavatelů. U nás tvoří až 60 % z toho, co klient zaplatí.

Jiří Rusnok shrnul, že u nás máme velmi solidární systém sociálního zabezpečení, a kdybychom neměli penzijní fondy, nemáme nic. Je přesto třeba fondy a jejich legislativu změnit. Již letos by měla vláda, jak již na fóru zaznělo, tyto potřebné kroky zahájit.

Generálním partnerem VIII. Mezinárodního fóra Zlaté koruny byla **OVB Allfinanz**, přední poradenská společnost v oblasti osobních a rodinných financí.

Hlavními partnery fóra byly **Českomoravská stavební spořitelna** a **Penzijní fond České pojišťovny**.

Podrobnější informace o programu VIII. Mezinárodního fóra Zlaté koruny a o obsahu jednotlivých vystoupení jsou uvedeny na www.zlatakoruna.info/forum.

K fóru také probíhá diskuse na Facebooku na adrese www.facebook.com/pages/Praha-Czech-Republic/Forum-Zlate-koruny/340828453283 (název stránky „Fórum Zlaté koruny“).

Kontakt pro novináře:

Jaroslav Brož

e-mail: broz@zlatakoruna.info

mobil: 602 213 425

Partneři VIII. Mezinárodního fóra Zlaté koruny

Generální partner: OVB Allfinanz, a.s.

Hlavní partneři: Českomoravská stavební spořitelna, Penzijní fond České pojišťovny

Partneři: CCB - Czech Credit Bureau, TOP HOTELS GROUP, Ipsos Tambor, Ferdinand Pieroth, Česká televize, ČT24

Hlavní mediální partneři: MF DNES, iDNES, Český Rozhlas 1 – Radiožurnál, Český Rozhlas - Rádio Česko

Mediální partneři: Finance.cz, NEWTON Media

Odborní partneři: Svaz průmyslu a dopravy ČR, Hospodářská komora ČR, Asociace finančních zprostředkovatelů a finančních poradců ČR, Unie společností finančního zprostředkování a poradenství, CFO Club, Prague Business Club, Vysoká škola finanční a správní, Asociace českých pojišťovacích makléřů

Konferenční techniku zajišťuje: ProMoPro

Online přenos zajišťuje: KIT digital

Organizátor: *pdMEDIA*, s.r.o.

Generální partner, společnost OVB Allfinanz, a.s., je přední finančně poradenská společnost, působí na českém trhu od roku 1993 a je dceřinou společností německé OVB Holding AG. V současné době má v ČR téměř 900 tisíc klientů a spravuje více než 1,8 miliónu smluv. Klientům je k dispozici celorepubliková síť kvalifikovaných poradců - pojišťovacích a investičních zprostředkovatelů. Mateřská společnost OVB Holding z německého Kolína nad Rýnem vznikla v roce 1970 na základě myšlenky poskytovat soukromým klientům obsažné, individuální a komplexní majetkové a finanční poradenství. V současné době působí prostřednictvím dceřiných firem v dalších 13 zemích Evropy.

Koncern OVB se sídlem holdingu v Kolíně nad Rýnem je jedním z předních evropských poskytovatelů finančních služeb. Od založení OVB Vermögensberatung AG v roce 1970 v Německu zaměřuje OVB svou obchodní činnost na zákaznický orientované poradenství pro soukromé domácnosti v oblasti ochrany majetku, vybudování a rozvoje majetku, starobního zaopatření a získávání nemovitostí. OVB v současnosti poskytuje poradenství v Evropě zhruba 2,8 mil. zákazníků a spolupracuje s více než 100 renomovanými produktovými partnery. OVB je v současné době aktivní celkem ve 14 zemích, přičemž pro koncern pracuje kolem 4 700 finančních poradců na plný úvazek. V roce 2009 dosáhla OVB Holding AG, která je od července 2006 kótována na Frankfurtské burze cenných papírů (Prime Standard, ISIN DE0006286560) se svými dceřinými společnostmi celkových provizních příjmů ve výši 201,6 mil. Euro a rovněž EBIT ve výši 9,6 mil. Euro.